

เลขรับที่ ห. ๕/๒๕๐๗

เรื่อง การจ้างเฝ้ารักษาของกลาง

กฎหมาย ระเบียบ พ.ร.บ. ป่าไม้ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๔ มาตรา ๑๔, ๑๖

ป.พ.พ. มาตรา ๑๖๗, ๖๗๑

ผู้ทำไม้ได้วางเงินค่าภาคหลวงและค่าบำรุงป่าไว้ต่ำกว่าจำนวนที่ทำไม้ได้จริง
ดังนี้ แม้ต่อมาจะถูกทางราชการสั่งกักและยึดไม้ไว้ในป่าเนื่องจากทำไม้ที่ไม่มีรอยตราค่า
ภาคหลวง และไม้เหล่านั้นได้ขาดหายไปจำนวนหนึ่ง ผู้ทำไม้นั้นก็ยังต้องรับผิดชอบในค่า
ภาคหลวงที่ส่งขาดอยู่

ข้อเท็จจริงและปัญหา กรมป่าไม้แจ้งว่าป่าไม้เขตเชียงใหม่จับไม้กระยาเลยผิดกฎหมายไว้แล้ว
ทำสัญญาจ้างนายเฝ้ารักษาโดยมีบำเหน็จให้ แต่ปรากฏต่อมาว่าไม้ ๓,๘๐๔ ท่อน ที่สั่งกัก
และยึดไว้นั้นเป็นไม้ของนายเฝ้าเสีย ๓,๐๒๒ ท่อน โดยมีรอยตราค่าภาคหลวงเพียง ๑,๐๒๑ ท่อน
ไม่มีรอยตราค่าภาคหลวง ๒,๐๐๑ ท่อน นายเฝ้าจึงถูกฟ้องร่วมกับนายชุ่มฐานทำไม้ไม่รับอนุญาต
ศาลฎีกาพิพากษานายเฝ้าและนายชุ่มจำเลยมีความผิดให้จำคุกไว้คนละ ๓ เดือน ไม้ของกลางที่
ผิดกฎหมายให้ริบ เฉพาะไม้ที่นายเฝ้าจำเลยทำขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายนั้น นายเฝ้าจำเลยได้วาง
เงินค่าภาคหลวง ค่าบำรุงป่าไว้เพียง ๓๐,๐๐๐.๐๐ บาท แต่นายเฝ้าจำเลยจะต้องเสียเงินค่าภาค
หลวงและค่าบำรุงป่าตามจำนวนเนื้อไม้ที่ทำได้จริง ๕๒,๑๖๘.๘๐ บาท เงินค่าภาคหลวงและ
ค่าบำรุงป่ายังขาดอยู่อีก ๒๒,๑๖๘.๘๐ บาท ส่วนไม้ที่สั่งกักและยึดไว้ในป่านั้นเจ้าหน้าที่ได้ทำ
การสำรวจครั้งสุดท้ายเมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๐๓ คงเหลืออยู่เพียง ๑,๓๕๘ ท่อน เหตุนี้
นายเฝ้าจำเลยจึงยังไม่ยอมเสียเงินค่าภาคหลวงและค่าบำรุงป่าที่ยังขาดอยู่และกลับจะเรียกร้องเอาค่า
เสียหายในกรณีที่ไม่ขาดหายจากกรมป่าไม้อีก ๙๒,๒๒๐.๐๐ บาท กรมป่าไม้จึงหารือว่า

๑. กรมป่าไม้จะเรียกให้นายเฝ้าชำระเงินค่าภาคหลวงที่ยังขาดอยู่อีก ๒๒,๑๖๘.๘๐
บาท ได้หรือไม่

๒. ป่าไม้เขตเชียงใหม่ได้ทำสัญญาจ้างให้นายเฝ้ารักษาไม้ของกลางไว้ ๓,๘๐๔
ท่อน ตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๔๙๔ ครั้นเดือนพฤศจิกายน ๒๕๐๓ กลับเหลือไม้เพียง ๑,๓๕๘

ก่อน เช่นนี้ จะฟ้องนายฐานผิดสัญญาจ้างเผ่ารักษาไม้โดยเรียกค่าเสียหายได้หรือไม่ และนายจะเรียกให้กรมป่าไม้ชดใช้ค่าเสียหายในกรณีที่ไม้ขาดหายเป็นเงิน ๙๒,๒๒๐.- บาท ได้หรือไม่

ถ้าฟ้องเรียกรายได้ก็ขอให้พนักงานอัยการและอัยการพิเศษประจำเขตดำเนินการให้ด้วย

คำวินิจฉัย ๑. ตามมาตรา ๑๔ และ ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๔ กรมป่าไม้เรียกให้นายชำระเงินค่าภาคหลวงที่ยังขาดอยู่ได้ และตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖๗ สิทธิเรียกร้องของรัฐบาลเพื่อเอาค่าภาษีอากรเช่นนั้นมียุอายุความถึง ๑๐ ปี ขณะนี้ยังไม่ขาดอายุความ

๒. ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๗๑ บัญญัติว่า ในข้อความรับผิดชอบเพื่อใช้ค่าสินไหมทดแทนเกี่ยวแก่การฝากทรัพย์ ท่านห้ามมิให้ฟ้องเมื่อพ้นเวลา ๖ เดือน นับแต่วันสิ้นสัญญา ปรากฏว่าสัญญาจ้างเผ่ารักษาไม้ดังกล่าว (ฝากทรัพย์) ได้สิ้นสุดลงตั้งแต่วันที่นายบอกเลิกสัญญาและล่วงเลยมากกว่า ๖ ปีแล้ว สิทธิเรียกร้องใด ๆ อันเกิดแต่สัญญาฝากทรัพย์นั้นจึงขาดอายุความ ทั้งนายและป่าไม้เขตซึ่งเป็นคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายไม่อาจใช้สิทธิเรียกร้องใด ๆ อันเกิดแต่สัญญาฝากทรัพย์นั้นเอากันได้อีกต่อไป

๓. การที่เจ้าพนักงานป่าไม้สังกัดและยึดไม้ไผ่นั้น ได้กระทำตามอำนาจหน้าที่ชอบด้วยพระราชบัญญัติป่าไม้และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว จึงไม่เป็นการละเมิดซึ่งจะต้องรับผิดชอบต่อนาย และหากนายยังจะถือว่าเป็นการละเมิดก็ต้องฟ้องร้องเสียภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะต้องใช้สินไหมทดแทน (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๔๘) แต่เรื่องนี้นายได้ปล่อยให้ล่วงเลยเวลามากกว่า ๑ ปีแล้ว คดีจึงขาดอายุความ

เฉพาะความในข้อ ๑ ที่กรมป่าไม้อาจเรียกเอาเงินค่าภาคหลวง ฯ ที่ยังขาดอยู่นั้น กรมป่าไม้ชอบที่จะมอบคดีให้อัยการจังหวัดเชียงใหม่ดำเนินการต่อไป และควรแจ้งเรื่องที่ยอมมอบคดีให้ดำเนินการเช่นนั้นไปให้อัยการพิเศษประจำเขต ๕ ได้ทราบเพื่อพิจารณาในการร่วมดำเนินคดีด้วย.